

PRAKSISNÆR FORSKNING

– hvor tæt på kan man komme? Eller kan man komme for tæt på?

ABSTRACTS

Konference 2015

Fredag d. 16. januar 2015
Aarhus Universitetshospital
Auditoriet
Skejby Sygehus
Brendstrupgårdsvej 100
8200 Aarhus N

DANSK SELSKAB FOR
SYGEPLEJEFORSKNING

PRAKSISNÆR FORSKNING

– hvor tæt på kan man komme? Eller kan man komme for tæt på?

KÆRE KONFERENCEDELTAGER

Velkommen til Dansk Selskab for Sygeplejeforskning's årlige konference.

Vi ser frem til at høre spændende indlæg fra de inviterede hovedtalere og under parallelsessionerne og sammen diskutere praksisnær forskning under paneldiskussionen.

Det er en stor glæde, at så mange har indsendt abstracts, og at alle har indvilliget i at præsentere deres forskning ved oplæg under de parallelle sessioner. Det er håbet, at vi alle efter dagens konference går herfra, inspireret til at fortsætte diskussionen om vilkår og muligheder for praksisnær forskning.

Med venlig hilsen
Konference udvalget

Hanna Konradsen, Forskningsleder, ph.d., Gentofte Hospital
Kirsten Szöts, ph.d.-studerende, Ortopædkirurgisk afdeling, Gentofte Hospital
Elizabeth Rosted, Forsker i klinisk sygepleje, ph.d., Medicinsk afdeling, Amager Hospital

Tak til det videnskabelige panel

Connie Bøttcher Bertelsen, Klinisk sygeplejespecialist og post.doc., cand.cur., ph.d., Ortopædkirurgisk afdeling, Køge Sygehus
Hanne Agerskov, Forskningssygeplejerske, Cand.Scient.San., ph.d.-studerende, Nyremedicinsk afdeling Y, Odense Universitetshospital.
Helen Schultz, Udviklingssygeplejerske, ph.d., Kirurgisk Afdeling A, Odense Universitetshospital.
Lone Birgitte Skov Jensen, M.E.d, cand.cur., ph.d.-studerende

PROGRAM

8.30 Registrering og kaffe/the

9.30 Velkomst

9.45 Lokal erfaring – central kunnskap? Om kunnskapsdannelse i praktiske settinger. Professor Jan Kåre Hummelvoll

10.30 "Noget for noget": En forskers erfaringer med og refleksioner over praksisnær forskning. Professor Kirsten Lomborg

11.15 Pause

11.30 Parallelsessioner

En etnografisk undersøgelse af patient-compliance ved anvendelse af ilt-sut som administrationsmåde for ilt-terapi til det lille nyopererede barn i en del af opvågningsfasen efter generel anæstesi

Rikke Hessing Simonsen. Signe Bjørn. Anæstesiologisk Afdeling Nord, Klinik Kvinde-Barn & Urinvejskirurgi, Aalborg Universitetshospital.
Per Thorgaard. Kvalitet og Plan, Aalborg Universitetshospital.
Bodil Steen Rasmussen. Klinik Anæstesi, Aalborg Universitetshospital.
Erik Elgaard Sørensen. Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Universitetshospital og Klinisk Institut, Aalborg Universitet.

Kom indenfor Helle! - et antropologisk studie af forældreskab efter præmaturitet

Haslund, Aalborg Universitetshospital, Klinik Kvinde-Barn Urinvejskirurgi, Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje

Decision-making in multifaceted osteoporosis group education

Jensen, Annesofie L. Medicinsk Endokrinologisk afdeling THG, Aarhus Universitetshospital.
Wind, Gitte. Institut for Kultur og Samfund – Antropologi og Etnografi, Aarhus Universitet.

Langdahl, Bente L. Institut for Klinisk Medicin - Medicinsk Endokrinologisk Afdeling THG, Aarhus Universitetshospital.

Lomborg, Kirsten. Institut for Klinisk Medicin og Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet – Forskningsprogrammet Patientinvolvering, Aarhus Universitetshospital.

Patient-sygeplejerske interaktion under 'fast-track' kirurgisk behandling. Et etnografisk studie

Uhrenfeldt, Lisbeth. Sundhedsvidenskabeligt fakultet, Aalborg Universitet.
Højbye, Terp Mette. Forskningsenheden, Center for Planlagt Kirurgi, Regionshospital Silkeborg

Kom bare tæt på

Paasch, Bettina Sletten. University College Nordjylland

Patienten i Front – Forskning i Centrum. Et forskningsprogram med fokus på patient- og pårørende inddragelse

Erik Elgaard Sørensen. Kathrine Hoffmann Kusk.
Birgitte Schantz Laursen. Mette Grønkjær. Charlotte Bjørnes. Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Universitetshospital

Benspænd og faglig udvikling: En kvalitativ undersøgelse af plejepersonalets oplevelser af faglig udvikling

Mark, Edith. Klinik Medicin/Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Universitetshospital.
Nielsen, Gitte. University College Nordjylland, Hjørring.

Fathers' needs as parents and as men during the hospitalization of their preterm born child

Nørgaard, Betty. Børneafdelingen, Sygehus Lillebælt, Kolding.
Ammentrop, Jette. Enhed for Sundhedstjenesteforskning, Sygehus Lillebælt.
Kofoed, Poul-Erik. Børneafdelingen, Sygehus Lillebælt, Kolding.
Fenger-Grøn, Jesper. Børneafdelingen, Sygehus Lillebælt, Kolding.
Johannessen, Helle. Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet.

Interdisciplinært ekspertambulatorium for patienter med atrieflimren (AF-klinik)

Thrysoe, Lars. Hjertemedicinsk afdeling, Odense Universitetshospital

12.50 Frokost

13.35 Parallelsessioner

Patients experiences living with premature ejaculation

Anette Højer Mikkelsen. Sexological center, Aalborg University Hospital.
Birgitte Schantz Laursen. Sexological center, Aalborg University Hospital and Department of Clinical Medicine, Aalborg University

Understanding young people's barriers to STD screening and meeting their needs: a focus group study

Trettin, Bettina, Steensgaard, Anette. Hudafdelingen I og Allergicentret, Odense Universitetshospital. Vestergaard, Tine

Tvivel og utryghed hos reumatologiske patienter

Bay, Laila Twistmann. Reumatologisk afdeling, OUH
Aagaard, Hanne. Sektion for sygepleje, Århus Universitet

Perioperativ akupressur med Sea-Band®. Effekt på postoperativ kvalme og opkastning. Et randomiseret studie

Thorn, Hrønn. Tobiassen, Mette. Kvindeafdelingen, Hospitalsenheden Horsens.
Uhrenfeldt, Lisbeth. Forskningsenheden og Aarhus Universitet, Hospitalsenheden Horsens og Institut for Medicin og teknologi, Aalborg Universitet

Ethical challenges when interviewing close relatives together – A comprehensive review

Barbara Voltelen. SDU, Enheden for Sygeplejeforskning og University College Lillebælt. Hanne Konradsen. Gentofte Universitets Hospital. Birte Østergaard. SDU, Enheden for Sygeplejeforskning

Researching and implementing network focused nursing in services for patients with primary brain tumours and their families – a participatory action research project

Pia Riis Olsen. Onkologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital.
Hanne Simonsen, Charlotte Delmar

Aktionsforskerens rolle – i krydsfeltet mellem nærhed og distance

Susanne Winther Sørensen,
Aalborg Universitetshospital, Idékliniken, Forskningshus

Research near to practise - When development and implementation goes hand in hand

Seibæk, Lene. Aarhus University Hospital

14.55 Kaffe/the

15.05 Paneldiskussion

Chair Birte Østergaard.

I panelet Forskningsleder Erik Elgaard, Sygeplejefaglig direktør Vibeke Krøll, Post. Doc. Thora Thomsen

15.50 Afslutning

16.00 Farvel

ABSTRACT

Patients experiences living with premature ejaculation

Anette Højer Mikkelsen. Sexological center, Aalborg University Hospital.

Birgitte Schantz Laursen. Sexological center, Aalborg University Hospital and Department of Clinical Medicine, Aalborg University

Background: Premature ejaculation (PE) is defined as persistent or recurrent ejaculation with minimal sexual stimulation before, on, or shortly after penetration and before the person wishes it, with the disturbance causing marked distress or interpersonal difficulty according to The diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders.

Premature ejaculation is the most common male sexual complaint affecting approximately 20% of all men, and can be caused by genetic disposition, various conditions, disturbed level of neurotransmitters or male sex hormone.

The problem is often associated with a range of negative psychological effects including anxiety, depression, distress, lower levels of sexual performance and satisfaction both in men and their female partners. PE can influence the feeling of masculinity, the sense of self-esteem and concerns about the partner's lack of enjoying intercourse and maybe the lack of orgasm. The quality of a relationship is often impacted by a lacking feeling of intimacy in the sex life, poor communication and the accompanying feeling of frustration.

Purpose: The purpose of this study is to contribute to a better understanding of how men experience living with premature ejaculation and how it influences their masculinity, sexuality, relationship, partner and quality of life. An understanding that can improve the sexological counseling to this patient group.

Method: The study will be conducted within a phenomenological-hermeneutic framework and the empiric material will be collected through qualitative interviews. Based on Ricouers ideas of text interpretation the interviews will be prepared through the naïve reading, structure analysis and critical interpretation and discussion.

Findings: Ultimo 2015

Understanding young people's barriers to STD screening and meeting their needs: a focus group study

Trettin, Bettina, Steensgaard, Anette. Hudafdelingen I og Allergicentret, Odense Universitetshospital.
Vestergaard, Tine

Background: Chlamydia is the most common bacterial sexually transmitted disease (STD) in adolescents, and may have severe consequences such as pelvic infections, cervical cancer and infertility if left untreated. Studies have determined that young people have several barriers towards getting tested for STD.

Aim: This study seeks not only to address the barriers to STD testing, but also to understand them and thereby improve the quality in nursing care in an outpatient clinic.

Method: The study uses a phenomenological, her-meneutical approach through qualitative interviews. Four focus groups with a total of 22 participants in the age between 16-25 years were conducted for this study.

Findings: Throughout the data analysis process, inspired by the French philosopher Paul Ricoeur, three main themes occurred: 1) Barriers towards testing, 2) wish of detachment versus lack of knowledge 3) making testing an ordinary thing.

Conclusion: Testing for STD is still associated with stigmatization and our findings indicate that testing for STD should undergo normalization. At the same time health care providers face a major challenge in advising young people due to the lack of knowledge and the fear of being reprimanded. None of the participants were aware of our clinic. Implications for practice: Changes were made in the outpatient clinic to consider the needs of the young people.

Research near to practise - When development and implementation goes hand in hand

Seibæk, Lene. Aarhus University Hospital

Background: In a study of health and coping in women with ovarian cancer, a preoperative supportive care programme was developed and tested. Via transforming the time before surgery from a period of waiting towards a period of preparing, the programme initiated preoperative optimization and early rehabilitation.

Method: The preoperative supportive care programme was developed, implemented, and tested by a group of nurses who were specialised in care, management, documentation, and implementation. This programme constituted a complex intervention as it consisted of lean methodology in clinical pathways, physical care, and psychosocial support.

Results: In the preclinical phase, variations of the programme were

discussed and tested. Subsequently a final version was tested in the local setting, with special focus on its feasibility and replication.

The nurses implemented the programme by either delivering it themselves or by supervising colleagues, according to written guidelines. Furthermore, the researcher visited the ward on a daily basis and held regular meetings with the clinical pathway coordinator.

In the out-patient clinic, the programme caused alterations in the organisation; this was tolerated during the test phase, but had to be addressed before final implementation could take place.

Conclusions: Practise oriented research constitutes an integral part in developing and implementing complex clinical interventions.

Due to increased ownership the implementation starts during the study period.

The clinical staff is offered the possibility to develop clinical their practise and become aquatinted with basic research methodology.

Kom bare tæt på

Paasch, Bettina Sletten. University College Nordjylland

Dette ph.d.-studie har til formål at undersøge mobile telefoners betydning for sygeplejepraksis. Formålet undersøges fra et etno-methodologisk perspektiv med Nexus Analyse som metodologisk ramme. Studiets data består af ca. 120 timers videooptagelser af sygeplejerskers arbejde på en dansk sygehusafdeling.

Sygeplejepraksis udøves på såvel universelt niveau som situationsbestemt niveau, hvor mening og handling konstrueres i den konkrete situation. Det er derfor ikke muligt at udforske sygeplejerskers praksisser adskilte fra den konkrete situation, men fordrer praksisnær forskning. I dette studie gjorde forskerens egen baggrund som sygeplejerske det muligt, at blive draget tæt ind til sygeplejerskernes sociale handlinger og interaktioner med patienterne, og filme disse. Videooptagelserne kan dokumentere sygeplejerskers ekspertise ved f.eks. at vise, hvordan de bruger deres krop til at sanse og vurdere patientens tilstand, eller hvordan de kontinuerligt er opmærksomme på andre mulige relevante handlingskrævende input i deres omgivelser. Dataindsamlingen stillede store krav til forskerens dømmekraft og situerede etik i de konkrete situationer, men nærheden til situationerne er med til at sikre studiets videnskabelige kvalitet, ved at rodfæste analysen af sygeplejerskers praksis i empiriske data. Praksisnær forskning som denne kan ikke alene anvendes af praksis til at skabe viden om, hvordan det er muligt, at understøtte de praksisser der er en forudsætning for høj kvalitet i patientbehandling og – pleje. Den kan også bidrage med udforskning af videnskabelige begreber og teorier, som gennem metodologisk analyse af de empiriske data udfoldes og nuanceres yderligere. Praksisnær forskning tæt på konkrete situationer kan i dette perspektiv bidrage med både vigtig og unik viden.

Patient-sygeplejerske interaktion under 'fast-track' kirurgisk behandling. Et etnografisk studie

Uhrenfeldt, Lisbeth. Sundhedsvidenskabeligt fakul-tet, Aalborg Universitet.

Høybye, Terp Mette. Forskningsenheden, Center for Planlagt Kirurgi, Regionshospitalet Silkeborg

Baggrund: At være indlagt som patient på et hospital er en udfordring. Savnet af de pårørende, af de daglige rutiner og egne omgivelser. Når patienten samtidig har smerter og bekymringer grundet en kræftdiagnose øges belastningen. At være kirurgisk patient kan betyde fra nogle timer til flere dages ophold på hospitalet, men uanset er der indeholdt en række oplevelser af overgange gennem kontakten til sygepleje personalet og udfordringer fra den aktuelle behandling.

Det korte møde giver nye udfordringer af sygeplejerskens evne til at møde patienten omsorgsfuldt, med øje for patientens sikkerhed. I studiet undersøges hvordan indlagte patienters velvære påvirkes af den interaktion de har med sygeplejepersonalet under et kort behandlingsforløb på en kirurgisk afdeling.

Metode: Det kvalitative etnografiske inspirerede studie foregik gennem tre måneder i 2013 på en dansk offentligt drevet kirurgisk 44 sengeafdeling. Indenfor tidsrummet 8-20 fulgte LU hver af de ni patienter, der havde givet samtykke hertil. Omdrejningspunktet for observationerne var deres interaktion med sygeplejepersonalet. Deltagerobservationerne bestod dels af lange tavse iagttagelser, dels af ustrukturerede samtaler og fælles fortolkning af de oplevelser patienterne fortalte om. Undervejs ledsagede forskeren den enkelte patient på gåture på afdelingen og foretog madservering. Alle deltagerne var udvalgt af afdelingspsygeplejersken efter forskernes kriterier.

Resultater: Vi identificerede to kernetematikker i interaktionen mellem patient og sygeplejepersonale fra patientens perspektiv: 'Velvære – et spørgsmål om perspektiv' og 'Velvære og sårbarhed', samt et tredje tema fra både sygeplejepersonalets og patientens perspektiv: 'Personalebemandingens betydning for interaktionen'

Konklusion/implikation for praksis: Ved fremlæggelsen af præsentationen er konklusion og implikationer for praksis udarbejdet.

Decision-making in multifaceted osteoporosis group education

Jensen, Annesofie L. Medicinsk Endokrinologisk afdeling THG, Aarhus Universitetshospital.

Wind, Gitte. Institut for Kultur og Samfund – Antropologi og Etnografi, Aarhus Universitet.

Langdahl, Bente L. Institut for Klinisk Medicin - Medicinsk Endokrinologisk Afdeling THG, Aarhus Universitetshospital.

Lomborg, Kirsten. Institut for Klinisk Medicin og Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet – Forskningsprogrammet Patientinvolvering, Aarhus Universitetshospital.

Introduction: For patients with chronic diseases like osteoporosis, self-care decision-making is an on-going challenge involving medical treatments and the complexity of activities related to the patients' daily life. Disease specific group education (GE) may be one way of supporting patients in the decision-making process, but we currently know little about how attending GE affects patients' decision-making.

Aim: To explore multifaceted GE with focus on its impact on patients' decision-making in regard to both treatment options and lifestyle changes.

Methods: Fourteen women and three men diagnosed with osteoporosis participated. An interpretive description design using ethnographic field study was applied. Data consisted of participant observation during GE and individual semi-structured interviews.

Result: Attending GE had an impact on participants' decision-making, because participants changed their understanding of how to implement lifestyle changes that are more beneficial to their bone health. During GE, teachers and patients expressed evidence-based knowledge and personal experiences and preferences, respectively, leading to a two-way exchange of information and deliberation about the recommendations. The interaction led to advice regarding the management of osteoporosis and healthy decision-making. Still, coming to a decision and determining how to implement it relied on the participants.

Conclusion: GE can initiate patients reflection and support decision-making, as participants changed their understanding of lifestyles conducive to bone health. Participants implemented various steps to manage osteoporosis that they had not considered previously. GE led the participants to make many positive decisions regarding bone health as well as to suggestions of how the participants could implement further healthy decisions.

Perioperativ akupressur med Sea-Band®. Effekt på postoperativ kvalme og opkastning. Et randomiseret studie

Thorn, Hrønn. Tobiassen, Mette. Kvindeafdelingen, Hospitalsenheden Horsens.

Uhrenfeldt, Lisbeth. Forskningsenheden og Aarhus Universitet, Hospitalsenheden Horsens og Institut for Medicin og teknologi, Aalborg Universitet

Baggrund: Selv med nye anæsthesimetoder, mindre belastende kirurgi og multimodale metoder til at forebygge og behandle postoperativ kvalme og opkastning (PONV) er der stadig mange af de kvinder som får fjernet deres livmoder, der fortsat oplever PONV. PONV er en meget ubehagelig oplevelse for patienten og kan resultere i angst for fremtidige operationer. Der er således behov for en fortsat indsats for at forebygge og reducere PONV. Stimulation af akupunkturpunktet PC6 er en kendt alternativ metode til at forebygge PONV. Effektstudier indenfor området, har vist modstridende resultater. Formålet med dette studie er at undersøge effekten af stimulation af PC6 på forekomsten af PONV ved at anvende Sea-Band® armbånd til en ikke-invasiv stimulering af PC6.

Metode: Studiet er et single-center, ikke blindet, randomiseret kontrolleret interventionsstudie, blandt kvinder som gennemgik et vaginalt eller laparoskopisk hysterektomi forløb på benign indikation. Deltagerne blev allokert til enten akupressurgruppen (n = 32) eller til referencegruppen (n = 30).

Kontrolgruppen fik standard medicinsk behandling mens interventionsgruppen, udover standard behandling, fik bilateral stimulation af PC6 med Sea-Band® i perioden fra ca. ½ - 1 time præoperativt og til 1. postoperative dag kl.10.30. PONV blev vurderet på Visuel Analog Scale (VAS) 3 gange i det 1. postoperative døgn. Forbrug af antiemetika og hyppighed af opkastninger blev ligeledes registreret i det 1. postoperative døgn.

Resultater: Inklusion af patienter og indtastning af projektets data er afsluttet. Statistisk analyse af data er i gang og en artikel er undervejs. Analyse resultater forventes at foreligge medio november.

Konklusion/implikation for praksis: Undersøgelsen vil bidrage med ny viden om komplementær og alternativ behandling i gynækologisk sygepleje til patienter i den perioperative periode.

Søgeord: PC6, akupressur, postoperativ kvalme og opkast

Ethical challenges when interviewing close relatives together – A comprehensive review

Barbara Voltelen. SDU, Enheden for Sygeplejeforskning og University College Lillebælt.

Hanne Konradsen. Gentofte Universitets Hospital.

Birte Østergaard. SDU, Enheden for Sygeplejeforskning

Background: Interviewing two interrelated persons (or more) at the same time poses different considerations than interviews with one person, among others due to the relation between the informants.

Aim: To provide an overview on ethical perspectives conducting joint interviews with interrelated persons.

Method: The SPIDER tool was applied using Relatives, Ethic*, Dyadic interview, challenges and qualitative created on the basis of relevant pseudonyms and Mesh and search terms. We searched Pub Med, Cinahl, Philosophers Index and Academic Search from 1980 -2014.

Findings: 17 articles were located, 9 contained relevant information about dyadic interviewing but only very subtle topics about ethics and 8 articles addressed both dyadic interviewing and ethical considerations. Findings were divided into three different types of ethical challenges for:

1. The researcher/interviewer
2. The planning of joint interviews
3. Participants wellbeing

Conclusion: Ethical considerations' doing joint interviews could include themes as; privacy and confidentiality, informed consent, harm, dual role and over-involvement, politics and power. Joint interview provides insight to shared accounts and communication patterns in between interviewees with an ethical demand for the researcher to pay attention to all parties to avoid harm due to topics causing disagreement and topics difficult to address. The researcher should avoid taking side and redirect questions if they seem to cause distress.

Researching and implementing network focused nursing in services for patients with primary brain tumours and their families – a participatory action research project

Pia Riis Olsen. Onkologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital.

Hanne Simonsen

Charlotte Delmar

Background: A malignant brain tumour often includes cognitive impairment. This affects both patients and families. Compared to other cancer patients, studies show that they are significantly in more need of social support and help for everyday activities.

A network focused approach has proven to facilitate the involvement of a supportive social network around patients and the families, which can assist them in keeping their world together.

Objective: To develop and implement a researched based service that will promote mobilization of a supportive social network for patients with primary brain tumours and their families.

Design and methods: Participatory action research involving parallel processes of individual interviews with patients and usually their spouses and group sessions of co-operative inquiry and interaction between the researcher and ten clinical nurses.

Findings/results: The study is estimated to finish spring 2015. Individual interviews with patients and their spouses during treatment and follow-up are completed. Interviews during recurrent disease are ongoing.

A group of clinical nurses meet with the researcher every quarter to reflect on preliminary findings, two nurses from the group conduct sessions where knowledge and experiences with the service 'network meetings' are passed on, and the group acts as implementation agents in their wards.

Preliminary findings: Early presentation of individualised network meetings is welcomed as an opportunity, however the need for a meeting is acknowledged later in the trajectory.

Conclusion and significance: The interactive approach in this action research project acknowledges that changes are more likely to happen if practice is included in the research process.

Patienten i Front – Forskning i Centrum. Et forskningsprogram med fokus på patient- og pårørende inddragelse

**Erik Elgaard Sørensen. Kathrine Hoffmann Kusk.
Birgitte Schantz Laursen. Mette Grønkjær. Charlotte Bjørnes.
Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Universitetshospital**

Baggrund: Tidligere erfaringer med et fælles program for forskning i klinisk sygepleje på Aalborg Universitetshospital har bidraget til at etablere et fælles refleksivt, innovativt miljø, der favner hele hospitalet og gør gennemførelse af forskningsprojekter i afsnittene nærværende og begribelige. Netop nærheden til klinisk praksis kritiseres ofte at udeblive indenfor forskning i sygepleje, hvilket kommer til udtryk i begrænset implementering af forskningsbaseret viden i sygeplejepsikis.

Overalt i sundhedsvæsenet stilles krav om at inddrage patienter og pårørende i eget forløb. På trods heraf afspejler studier store problemer med patientinddragelse, hvilket samtidig peger på den kompleksitet og mangfoldighed patientinddragelse er forbundet med.

Formål: Formålet med forskningsprogrammet er at udvikle klinisk sygepleje ved at generere ny viden i relation til patient- og pårørendeinddragelse. Idet der igangsættes 40 forskningsprojekter med afsæt i sygeplejerskers underen over egen klinisk praksis, og ved sygeplejerskers aktive involvering i forskningsprocessen, er formålet desuden en sideløbende implementering af viden og en udvikling af sygeplejerskernes forskningsmæssige kompetencer.

Metode: En bred metodisk ramme sikrer at forskningsspørgsmålet i de enkelte forskningsprojekter bliver belyst ved hjælp af en relevant kvalitativ, kvantitativ eller mixed metode tilgang, der muliggør en systematisk belysning af netop den problemstilling. 1-2 sygeplejersker fra den konkrete praksis gennemfører forskningsprocessen under vejledning. Sideløbende iværksættes et kursusforløb med forskningsprocesrelateret undervisning.

Perspektiver: Forskningsprogrammet forventes at skabe et fælles forskningsmiljø initieret af den organisatoriske vægtning af forskningssamarbejde og -læring. Sygeplejerskerne tilegner sig forskningsmæssige kompetencer, den nære anvendelsesorienterede forskning bidrager til samtidig implementering af viden, der udvikler klinisk praksis, så patient og pårørendeinddragelse giver værdi for alle.

En etnografisk undersøgelse af patient-compliance ved anvendelse af ilt-sut som administrationsmåde for ilt-terapi til det lille nyopererede barn i en del af opvågningsfasen efter generel anæstesi

Rikke Hessing Simonsen. Signe Bjørn. Anæstesiologisk Afdeling Nord, Klinik Kvinde-Barn & Urinvejski-rurgi, Aalborg Universitetshospital.

Per Thorgaard. Kvalitet og Plan, Aalborg Universitetshospital. Bodil Steen Rasmussen. Klinik Anæstesi, Aalborg Universitetshospital.

Erik Elgaard Sørensen. Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Universitetshospital og Klinisk Institut, Aalborg Universitet.

Baggrund: Små børn har behov for ilt-tilskud i opvågningsfasen efter generel anæstesi. Internationale studier viser, at rekommanderede administrations-måder for ilt-terapi såsom fastspændte iltmasker, ilttrage eller iltslanger ikke med sikkerhed kan etablere et stabilt iltflow, ligesom compliance, det vil sige barnets villighed til at acceptere ilt-tilskud, afhænger af administrationsmåden. På Aalborg Universitetshospital er udviklet en ilt-sut, bestående af en kappe med en indbygget iltslange, som kan påmonteres barnets egen sut. Ilt-sutten er patenteret, dens iltfraktion er testet sikker, hvorimod test af compliance og effekt af ilt-flow sammenlignet med eksisterende administrationsmåder stadig mangler, før den kan sættes i produktion.

Formål: At undersøge patient-compliance ved anvendelse af ilt-sut som administrationsmåde for ilt-terapi til det lille nyopererede barn i en del af opvågningsfasen efter generel anæstesi.

Metode: Data indsamles ved hjælp af deltagerobservation, deltagerberetninger, feltnoter og interview inspireret af etnografiske principper. Deltagerobservation rettes mod barn og forældre i opvågningsfasen, hvor barnet udviser bevægelsesaktivitet eventuelt kombineret med øjenåbning og verbal aktivitet. Børn i alderen ½ til 4 år, der vanligvis bruger sut og skal have foretaget en planlagt MR-scanning eller operation for hernia inguinalis eller orchiopexia, inkluderes. Med afsæt i deltagerobservation foretages interview af forældre med fokus på oplevelser af barnets reaktionsmønster og ilt-sutten som administrationsmåde.

Resultater: Undersøgelsen er den første af to studier. Såfremt barnet uproblematisk accepterer ilt-sutten, skal ilt-flow undersøges i et RCT studie. Såfremt ilt-flow er stabilt kan ilt-sutten sættes i produktion, til gavn for alle små børn, der skal vågne op efter anæstesi og til gavn for forældre til disse børn.

Benspænd og faglig udvikling: En kvalitativ undersøgelse af plejepersonalets oplevelser af faglig udvikling

Mark, Edith. Klinik Medicin/Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Universitetshospital. Nielsen, Gitte. University College Nordjylland, Hjørring.

Baggrund: Omkring en tredjedel af et plejepersonale i en medicinsk sengeafdeling angiver, at de oplever manglende muligheder for faglig udvikling. Dette antages at have alvorlige følger for patienter, idet personalet ikke i tilstrækkelig grad fornyer sig og udvikler sine kompetencer. Samtidigt viser undersøgelser, at sygeplejersker ofte har divergerende meninger om hvilken viden, der er afgørende for faglig udvikling. Ydermere har den politiske og ledelsesmæssige bevågenhed stor betydning for faglig udvikling.

Formål: På baggrund af plejepersonalets udtryk for manglende faglig udvikling undersøges, hvad faglig udvikling betyder for plejepersonalet, og hvordan faglig udvikling viser sig i den kliniske praksis.

Metode: Udfordringen er at forske på fagfæller, der føler sig oversete og samtidig ikke vil ses pga. manglende faglig udvikling. Hele afdelingen observeres via feltobservation. Plejepersonale, der ønsker det, deltager i etnografiske interviews og fokusgruppeinterview. I analysen arbejdes med at finde metaforer for at beskrive undersøgelsens fund.

Fund: Fem temaer og metaforer har betydning for plejepersonalets oplevelse af faglig udvikling.

1. Manglende tid – benene på nakken
2. Stadige dilemmaer – et ben i hver lejr
3. Krav om faglighed – ben i næsen
4. Kamp om magt og myndighed – stå på egne ben
5. Kunsten at udvikle sig – finde sine egne ben

Konklusion: Tidspres og teknificering af plejen medfører en kraftig regelstyring, hvor standarder udkonkurrerer det faglige skøn og udviklingen af faget.

Faglig udvikling kan opnås gennem interkollegial og tværfaglig læring. Udvikling kræver en angivelse af kurs og formål, men plejepersonalet oplever at befinde sig i utrygge omrokeringer eller afvikling.

Aktionsforskerens rolle – i krydsfeltet mellem nærhed og distance

Susanne Winther Sørensen, Aalborg Universitetshospital, Idéklinikken, Forskningshus

Præsentationen vil tage udgangspunkt i et igangværende aktionsforskningsprojekt, som ser på patient-overgange mellem intensiv- og stamafsnit. Præsentationen vil indeholde overvejelser om, hvordan der gives adgang til feltet, hvordan forskerrollen forvaltes og hvilke etiske overvejelser, der bør indgå i praksisnær forskning. I præsentationen indgår hvordan jeg, for at få adgang til feltet, blandt andet har medtænkt forskningsdesign og indledende metoder såsom deltagerobservation, interview i fokusgrupper og individuelle interview. Herunder vil jeg inddrage erfaringer og oplevelser om hvordan aktionsforskerens løbende må forhandle sin rolle i praksisfællesskabet.

Dernæst sættes der fokus på forvaltningen af forskerrollen og forskerens mange roller udfoldes. Forskeren er ikke fejlfri, værdifri eller forudsætningsløs. Det stiller krav om både at kunne udvise mod og ydmyghed. Forskeren skal på en ikke-invaderende måde kunne indtage forskellige roller uden at miste sit fokus som forsker. Præsentationen sætter blandt andet fokus på forskerens rolle som motivator og mediator, hvor opgaven dels er at motivere medforskerne til vedvarende at opretholde hukommelse for projektets idé og samtidig indgyde dem oplevelsen af, at det er et fælles projekt. I de etiske overvejelser sættes der fokus på gensidighedsprincippet, som er et centralt begreb i aktionsforskningen, som er baseret på samhandlen blandt ligeværdige. Gensidighed stiller krav om, at forskeren må arbejde for en moralsk ansvarlighed, åbenhed og tillid i samarbejdsrelationen. Herunder vil der også indgå overvejelser om forskerens autenticitet, integritet og evne til at bevare en kritisk subjektivitet.

Kom indenfor Helle! - et antropologisk studie af forældreskab efter præmaturitet

Haslund, Aalborg Universitetshospital, Klinik Kvinde-Barn Urinvejskirurgi, Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje

Antropologiens ambition er at komme ind i verden og ideelt være deltagende i menneskers liv på baggrund af en specifik vidensinteresse og forskningsspørgsmål. Traditionelt har antropologiske studier ikke omfattet feltarbejde i egen vestlige kultur eller i særdeleshed i hjem og familier. Mit studie af forældreskab efter præmaturitet er således en samtidig metodisk udvikling af det antropologiske feltarbejde i danske hjem hos danske familier. Gennem 1,5 op til 2 år for hovedinformanter var jeg 118 gange på deltagerobservation i 7 familier i og omkring deres egne hjem. Jeg søgte eksplicit forældrenes perspektiv og deltog i deres proces for udvikling af forældreskab efter præmaturitet. Undervejs blev der udført semistrukturerede kvalitative forskningsinterviews. Desuden indgik data fra facebook-profiler og internetsites. Jeg deltog endvidere på 8 hold i alt 30 gange i forældregruppe for præmature, hvor omtrent 100 familier deltog.

Feltarbejde i informanternes liv og hjem kræver konstant refleksivitet herunder kontinuerlige relationelle etiske overvejelser. Det performative element for informanterne samt forskerens påvirkning af materialet nedtones gennem gentagne samvær. At komme ind i forældreskabets verden som social praksis, identitet og kognitivt fænomen gennem feltarbejde i en antropologisk tradition frembringer righoldig nuanceret viden, som interviewet alene ikke kan. Interviewet som en del af feltarbejdet kvalificeres desuden af deltagerobservationen.

Metodisk er feltarbejde tidskrævende men særdeles anvendeligt i en dansk ikke-institutionel kontekst. Relateret til mit studie har det frembragt materiale, der gennem analyse har genereret ny viden om forældreskabet. Hjemmet som sted og forældreskab som forskningsinteresse kræver refleksivitet og relationel etik af forskeren.

Fathers' needs as parents and as men during the hospitalization of their preterm born child

Nørgaard, Betty. Børneafdelingen, Sygehus Lillebælt, Kolding. Ammentrop, Jette. Enhed for Sundhedstjenesteforskning, Sygehus Lillebælt.

Kofoed, Poul-Erik. Børneafdelingen, Sygehus Lillebælt, Kolding. Fenger-Grøn, Jesper. Børneafdelingen, Sygehus Lillebælt, Kolding.

Johannessen, Helle. Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet.

Background: Most health professionals traditionally pay attention to the child and the mother when a premature or a sick newborn child is admitted to a Neonatal Intensive Care Unit (NICU). However, studies showed that fathers often feel helpless too. They experience fear, anger and guilt and their self-reported stress sustained during hospitalization.

Aim: The aim of this study was to describe and analyse the fathers' needs during their child's hospitalization.

Method: The study was explorative and methods as participant observation, semi-structured interviews, multiple sequela interviews and focus group discussion with fathers were carried out. The analytical approaches followed Grounded Theory as defined by Kathy Charmaz and the finally themes were discussed from a gender perspective.

Findings: The analysis generated three main themes; father as caregiver and breadwinner, father as a man and father and emotions. All of these findings were connected to the theories of men as breadwinner and caregiver, men and emotions as well as men as fathers.

Conclusions: It is essential to be aware of the traditional and cultural expectations to men and men as fathers in order to meet fathers' needs when their child is hospitalised.

Interdisciplinært ekspertambulatorium for patienter med atrieflimren (AF-klinik)

Thrysoe, Lars. Hjertemedicinsk afdeling, Odense Universitetshospital

Indledning: Undersøgelser viser, at patienter med AF har lavere QoL end andre hjertepatienter, og behandlingsforløb præges af nogen tilfældighed, og hvor patienter ikke oplever sig hørt. AF-klinikken ved Odense Universitetshospital etableredes foråret 2011 mhp. at kvalificere behandling og plejeforløbet. Det aktuelle forskningsprojekt indgår i evaluering af klinikken.

Forsknings spørgsmål er:

- Hvordan oplever patienter konsultationer i AF-klinik? (Fase I)
- Hvordan udvikler QoL sig over tid? (Fase II)
- Hvilke økonomiske konsekvenser kan udledes af AF-klinik? (Fase III)

Metoder: Til at besvare første forsknings spørgsmål inkluderes 15 patienter med feltarbejde og interviews som datagenerering. Fase II omfatter 300 patienter, der besvarer det samme spørgeskema tre gange over ca. et år. Fase III vil foregå som registerbaseret forskning.

Resultater: Dette abstrakt beskriver foreløbige resultater fra Fase I. Resultaterne viser, at patienterne havde en begrænset viden om, hvorfor de var henvist, og hvad der skulle ske ved første lægekonsultation. Desuden oplevedes informationer i relation til konsultationen overvældende og svære at huske. I de følgende sygeplejerskekonsultationer var der fokus på, hvordan behandlingen tåles, hvilke symptomer patienten havde, og hvordan det var at leve med AF. Ingen af patienterne vidste, at det var en sygeplejerske, de skulle møde. Nogle patienter fandt det vigtigt at møde både en læge og en sygeplejerske, fordi fokus var forskelligt. Andre patienter kan ikke se nogen særlig forskel.

Konklusion: De foreløbige resultater svarer til resultaterne fra andre internationale undersøgelser og indikerer vigtigheden af information om og introduktion til konsultationerne. Desuden skal information om sygdom og behandling differentieres med øget patientinddragelse.

Tvivel og utryghed hos reumatologiske patienter

Bay, Laila Twisttmann. Reumatologisk afdeling, OUH
Aagaard, Hanne. Sektion for sygepleje, Århus Universitet

Baggrund: Kronisk sygdom kan medføre fysiske begrænsninger på grund af smerter og nedsat bevægelighed, diffuse symptomer som træthed og påvirkning af familie- og hverdagslivet [1]. Det er dog uklart, hvilke faktorer, der har særlig betydning ved overgangen fra sengeafsnit til hjemmet, og om patienter med en nydiagnosticeret reumatologisk sygdom oplever overgangen anderledes end patienter, der allerede er diagnosticeret med en reumatologisk sygdom.

Design: I studiet er anvendt et kvalitativt design med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Formål: At undersøge reumatologiske patienters oplevelse af overgangen fra udskrivelse til hjemmet, og at identificere de faktorer, der er betydningsfulde for patienternes oplevelse af tryk ved udskrivelse til eget hjem.

Metode: Data blev indsamlet fra syv patienter indlagt på et reumatologisk sengeafsnit. Data blev analyseret og tematiseret med inspiration fra Kvale & Brinkmanns fænomenologiske metode.

Resultater: Patientens oplevelse af udskrivelse var afhængig af om patienten var nydiagnosticeret eller kendt med kronisk sygdom. De centrale temaer for patienten med nyopdaget sygdom var: "Ventetid", "Hverdagslivet med nyopdaget kronisk sygdom" og "Håndtering af medicin".

Konklusion: Fundene viser, at både patienter i udredningsfasen og patienter, der har levet med en reumatologisk sygdom gennem længere tid, oplever overgange på flere niveauer før og under indlæggelse og ved udskrivelse til hjemmet. Meleis' transitionsteori kan informere praksis om måder at håndtere de problemstillinger, som patienter oplever i overgangen mellem udskrivelsen til hjemmet. Transitionsteorien kan ligeledes medvirke til at imødegå de udfordringer, som de sundhedsprofessionelle står i, når patienter oplever ændringer.

BLIV MEDLEM AF DANSK SELSKAB FOR SYGEPLEJEFORSKNING

Medlemmer modtager tidsskriftet Nordisk Sygeplejeforskning 4 gange årligt og har fri online adgang til Nordisk Sygeplejeforskning.

Nordisk Sygeplejeforskning er opstået gennem en sammenlægning af Dansk Tidsskrift for Sygeplejeforskning og Norsk Tidsskrift for Sygeplejeforskning. Der er valgt en ny redaktion og den videnskabelige profil er styrket.

Medlemmerne får rabat ved deltagelse i Forsknings- og udviklingskonferencer

Hvert år arrangerer DSSF en Forskningskonference, hvor aktuelle emner indenfor sygeplejeforskning belyses gennem inspirerende foredrag.

Medlemmer kan frit deltage i masterclasses

Medlemmer kan frit deltage i masterclasses, hvor anerkendte forskere diskuterer metodologiske spørgsmål og præsenterer resultater af egen forskning. For enkelte masterclasses opkræves gebyr.

Medlemmer modtager nyhedsbreve om konferencer og masterclasses

Alle medlemmer modtager mails med aktuelle nyheder og tilbud fra DSSF.

Medlemmer støtter sygeplejeforskning i Danmark

Bestyrelsen for DSSF arbejder ud fra formålet:

- 1) at stimulere og fremme interessen for sygeplejeforskning
- 2) at medvirke til og udbrede viden om sygeplejeforskning
- 3) at medvirke til udvikling af sygeplejeforskning og forskeruddannelse
- 4) at styrke sygeplejeforskningen i den samlede forskningsindsats
- 5) at støtte dannelsen af fora, hvor der kan diskuteres forskning

Det koster 375 kr. årligt at være medlem af DSSF.

Tilmeld dig som medlem på www.sygeplejeforskning.dk

